

GARANCIA

Agrárfinanszírozás és hatékonyság

Hogyan jellemezhető a hazai mezőgazdálkodás és agrárfinanszírozás általános helyzete, milyen lehetőségek nyílnak a gazdálkodók hitelhez jutásának javítására? A fiatal gazdálkodók speciális helyzetéből fakadóan milyen sajátos finanszírozási feladatok várnak megoldásra? Melyek a vidékfejlesztési pályázati rendszer tapasztalatai, biztosított-e a nyertes projektek megvalósításának és fenntartásának finanszírozása? Mit kell mérlegelnie a jövőbe tekintő agrárfinanszírozási rendszernek és mi lehet mindezekben a kedvezményes alapítványi kezességvállalás szerepe? Erről beszélgettünk Dr. Weisz Miklóssal, a Fialat Gazdák Magyarországi Szövetségének (AGRYA) társelnökével.

Kérem, röviden értékelje az agrárágazat napjainkra kialakult helyzetét!

A hazai agrárágazat életében számottevő változásokat hozott az elmúlt néhány év. Elsősorban az európai uniós csatlakozás kedvező hatásait kell kiemelni, egy működő és kiszámítható támogatási és szabályozási keretrendszer került bevezetésre, egyúttal jelentős vidékfejlesztési források áramlottak és áramlanak az ágazatba. A növénytermesztés jövedelmezősége stabilizálódott, ugyanakkor az állattartás továbbra is gondokkal küzd. Az agrárexport növekvő és viszonylag stabil piacokra támaszkodhat. Miközben továbbra is nagyszámú vállalkozás tevékenykedik az agráriumban, az európai tendenciáknak megfelelően az ágazatban koncentráció van folyamatban, a gazdálkodó egységek száma csökken, ami azt jelenti, hogy a jövőben egyre kevesebb, de az eddiginél átlagosan nagyobb méretű gazdasági társaság lesz jelen - főként a professzionális - mezőgazdasági termelésben. Fontos szerepe lesz azonban annak a széles gazdálkodói körnek is, amely nem, vagy csak részben, kismennyiségben termel piaci értékesítésre.

„komoly verseny van a gazdák fejlesztési és működési finanszírozásáért”
Dr. Weisz Miklós

Hogyan ítéli meg a hazai agrárvállalkozások finanszírozási helyzetét, lehetőségeit?

Finanszírozási szempontból a fenti folyamat hozadéka, hogy kialakult egy stabil, hitelképes termelői réteg, amely megfelelő üzemmérettel, jövedelemmel, valamint fedezetekkel és tartalékokkal rendelkezik. A hitelintézetek jelentősen nyitottak az elmúlt években az ágazat szereplői felé, egyre több terméket és szolgáltatást kínálnak, és komoly verseny folyik a gazdák fejlesztési és működési finanszírozásáért, elsősorban a növénytermesztést illetően. A nem megfelelő fedezettel és/vagy pénzügyi mutatókkal rendelkező gazdálkodók hitelhez jutását pedig tevőlegesen tudja segíteni az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezességvállalása.

Hol lát lehetőséget az ágazat szereplői számára a hitelhez jutási esélyek javítására?

Számos esetben akadnak még áthidalandó hézagok a gazdálkodók igényei és a bankok termékei, hitelezési protokollja között. Ilyen például, hogy a gazdálkodók által szívesen választott családi gazdálkodási forma sajátosságait a hitelintézetek továbbra sem tudják úgy kezelni, mint például egy gazdasági társaságét. Hasonló probléma az induló, fiatal gazdálkodókat érdemben segíteni tudó finanszírozási konstrukciók hiánya. A fedezethiány kezelésére, illetve a hitelképesség erősítésére kiváló eszköz lehetne esetükben a kapcsolódó

2

alapítványi kezességvállalás továbbfejlesztése. A fiatal gazdálkodók hasonló problémákkal szembesülnek egyébként Európa-szerte: nehezíti tevékenységüket a termelés korszerűsítését segítő eszközök beszerzésének finanszírozási terhe, illetve a gazdaságok átadása sem zökkenőmentes. A mezőgazdasági tevékenységet választó fiatalok zöme családon belül történő gazdaságátadás révén jelenik meg az ágazatban, ezért fontos lenne e folyamat segítése. Ez részben adminisztratív, jogi-szabályozási, finanszírozási eszközökkel egyszerűsíthető lenne, másrészt az érintettek tudatos felkészülésével gördülékenyebbé válhatna.

Melyek a pályázati rendszer tapasztalatai?

A Vidékfejlesztési Program (VP) pályázatai teljes körben meghirdetésre kerültek 2017 közepéig. A beruházási jellegű támogatások iránt különösen nagy volt az érdeklődés, több kiírás esetében a benyújtott pályázatokban a rendelkezésre álló támogatási kerethez képest három-négyszeres volt a túligénylés. Ezért több konstrukció már felfüggesztésre is került, például a baromfitartó, a szarvasmarhatartó, a sertéstartó telepek korszerűsítését, a kertészetek gépbeszerzését, a borászatok fejlesztését, valamint a nem mezőgazdasági tevékenységek beindítását segítő pályázatok. A tapasztalatok szerint a termelői oldalon hatalmas az igény a támogatásokra, a gazdálkodók szeretnék fejleszteni, fejlődni.

Mikorra várható a pályázatok elbírálása?

A VP pályázatokkal kapcsolatos döntések várhatóan a következő hónapokban folyamatosan jelennek majd meg. Feltehetőleg a nyár végéig elbírálásra kerülnek például a kertészeti, az állattartó, a szárító és élelmiszeripari pályázatok első és második szakaszbeli támogatáskérelmei, ősztől pedig egyebek mellett a borászati és az agrárdiverzifikációs támogatásokért több szakaszban benyújtott pályázatok. Sűrű időszaknak nézünk elébe, ahogyan a pályázatbeadásokra is jellemző volt, a támogatási határozatok is nagy valószínűséggel gyors ütemben, egyszerre nagy számban fognak megszületni.

Mire lehet számítani a támogatott projektek megvalósítását illetően?

A pályázati eredmények koncentrált közzététele és a projektek tömeges megkezdése azzal járhat, hogy a kivitelezések összetorlódnak. A nyertes gazdálkodóknak két évük van arra, hogy megvalósítsák a támogatott beruházásokat, és már most látszanak a kivitelezői oldalról bizonyos szűk kapacitások. Ez különösen az építéssel járó fejlesztések esetében lehet probléma, mivel a beruházások nemzetgazdasági szintű - örvendetes - fellendülése jelentős mértékben veszi igénybe a kivitelezői kapacitásokat. Ráadásul, aki bizonyos összeg fölött kap uniós támogatást a beruházásához, annak kötelező közbeszerzési eljárást lefolytatnia akkor is, ha maga például csupán őstermelő. Erre felkészülhettek a támogatásigénylők, hiszen a pályázati dokumentációban szerepelt ez a követelmény. A megvalósítást illetően a közbeszerzés többlet időigénnyel jár, csúszásokhoz vezethet, és természetesen pénzügyi és adminisztrációs teherrel jár. Segítséget jelent ugyan-

akkor, hogy a közbeszerzési kiadások az elszámolható költségek adott százalékában beépíthetőek voltak a támogatási kérelembe. Összegezve, a mostani vidékfejlesztési támogatási időszakban sokkal összetettebb lett egy támogatott projekt sikeres megvalósítása, mint korábban volt.

Mire kell felkészülni a projektek sikeres finanszírozása érdekében? A bankok, illetve az alapítványi szerepvállalás hogyan alapozhatják meg a beruházási projektek megvalósítását és fenntartását?

A bankok felkészültek a nyertes projektek finanszírozására, készen állnak a sikeres pályázati beruházások megvalósításának hitelezésére. Lehetőség van támogatás-előfinanszírozási hitel, a saját erőt biztosító hitel, vagy akár forgóeszközhitel igénybevételére. Az alapítványi kezességnek bármely hitel esetében komoly szerepe lehet a kölcsönfelvétel segítségével. Finanszírozási szempontból figyelemmel kell lenni arra is, hogy a pályázatok jelentős részét még 2016-ban, illetve 2017 első felében nyújtották be. Ugyanakkor a beadás és az elbírálás, valamint a megvalósítás megindítása közötti időszakban fokozatos áremelkedés kezdődött meg a beruházási eszközök, de főleg az építési kivitelezési tevékenységek tekintetében. Így számos esetben a projekt megvalósítása többbe kerülhet annál, mint ami a pályázati dokumentációban szerepel. Amiatt, hogy a kért támogatási összeg felfelé nem módosítható, a pályázók egy részének nagyobb saját erőre (ezt biztosító hitelre) lehet szüksége, mint ahogy azt eredetileg tervezték.

A jövőt illetően milyen szempontokra célszerű figyelemmel lennie az agrárfinanszírozási rendszernek?

Jelenleg a beruházások számára kedvező időszakot élünk meg. Hiszen, a hitelkamatok most alacsonyak, a gazdákat szívesen finanszírozzák a bankok, a vidékfejlesztési pályázatok jelentős támogatási forrást biztosítanak. Egyúttal, a közvetlen támogatások 2020-ig továbbra is kiszámítható stabil forrást jelentenek a gazdálkodók számára. Az elmúlt évek egyre kiegyensúlyozottabb gazdálkodási környezetének is köszönhetően a mezőgazdaságban jelentős megtakarítási állomány halmozódott fel. A feltételek tehát adottak a fejlesztésekhez, de nem biztos, hogy ez a jövőben is minden téren így lesz. Ebben a helyzetben megkülönböztetett figyelmet kell arra fordítani, hogy elsősorban a termelési költséget csökkentő, hatékonyságot javító beruházások valósuljanak meg, amelyekkel hosszabb távon is fenntartható, biztosítható lesz a jövedelemtermelő gazdálkodás. Ez azért is alapvető fontosságú, mert a 2020 utáni uniós támogatási ciklusban elérhető - ma még távolról sem prognosztizálható - forrásoktól függetlenül is, a jövőben nagyobb szerepet fog kapni a piaci alapú vállalkozás-finanszírozás, hitelezés. Ez még inkább felértékeli a finanszírozási innovációk, illetve az intézményi kezességvállalás szerepét. Lévéen, a bankok nagyobb számban találkozhatnak olyan termelőkkel, vagy kell olyan gazdálkodók felé nyitniuk, amelyek nehezebben hitelezhetőek, de ígéretes fejlesztési elképzelésekkel rendelkeznek.

3

Madárinfluenza kártérítés

A madárinfluenza 2016 végén jelent meg Magyarországon. A járvány során 2016 novembere és 2017 áprilisa között a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal laboratóriuma összesen 240 baromfiállományban mutatta ki a madárinfluenza H5N8 törzsének jelenlétét. A járványügyi intézkedések során összesen 2,66 millió baromfi kényszervágására került sor.

Amennyiben az állattartók eleget tettek az állategészségügyi jogszabályokban foglalt kötelezettségeiknek, akkor az elhullott és leölt állatok, valamint a megsemmisített eszközök, takarmányok után 100 százalékos állami kártalanításban részesülhetnek. A kártalanítási összeg megállapítása országosan egységesen a Baromfi Terméktanács által megadott piaci ár kalkuláció alapján történt a megyei kormányhivatalokban és a járási hivatalokban. Így ugyanazt a kártalanítási eljárást alkalmazták mind a professzionális, mind a háztáji állattartók esetében. A gazdálkodók a hazai költségvetésből kaphatták meg a nekik járó kártalanítási összeget. A járvány felszámolásához az Európai Unió is hozzájárul, a növény- és állategészségügyi vészhelyzeti alaptól egyes költségek 75 százalékát utólagosan kifizeti hazánkknak.

A madárinfluenza miatt jogszerűen eddig megítélt mintegy 11 milliárd forint kártalanítás 95 százalékát, kb. 10,5 milliárd forintot már folyósítottak a gazdálkodóknak. A kártalanítási folyamat azonban

még nem zárható le, mert Bács-Kiskun megyében a közelmúltban is akadtak járványkitörések, illetve a fertőzött takarmányok elszállítása is folyamatban volt. Ezért kisebb volumenben további kártalanítási döntések várhatók.

A piaci kezességi díjak csökkentése

A mikro-, kis és közepes vállalkozások nem csak vissza nem térítendő támogatások és állami hitelprogramok keretében részesülhetnek támogatásban, hanem az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes díjú kezességvállalása révén is. Az AVHGA ugyanis az egyébként az Európai Unió által meghatározott piaci díjaknál lényegesen alacsonyabb mértékű díj mellett nyújtja a kezességet a vállalkozásoknak, a piaci díjakhoz képest adott engedmény viszont jogi értelemben támogatás igénybe vételét jelenti.

Az AVHGA piaci díjai egy Európai Bizottság által meghatározott módszertan alapján kerülnek meghatározásra és az értékeket évente felül kell vizsgálni. Ennek eredményeként 2017. július 1-jétől az alapítvány piaci díjai valamennyi szegmensben csökkentek.

Ez a kedvezményes díjat fizető vállalkozások számára is előnyös, mivel a kezességvállalás - a piaci és kedvezményes díj különbségeként számított - támogatástartalma is kisebb lesz, és kevésbé terheli a vállalkozás csekély összegű (de minimis) támogatási keretét. Így akár magasabb összegű garantált hitelt vehetnek fel, vagy további de minimis támogatáshoz juthatnak hozzá.

Az alapítványi kezesség szinte minden banknál és takarékszövetkezetnél kérhető a vállalkozások hiteli mögé, kiegészítő fedezetnek. A gazdálkodónak a finanszírozói hitelintézetnél kell jeleznie a kezesség iránti igényét. Sok esetben a bank saját döntése nyomán, de természetesen a vállalkozás beleegyezésével vonja be az alapítvány kezességét a hitelügylet mögé biztosítékként.

Az intenzív növénytermesztés felé

Majdnem másfél ezer hektáron folytat klasszikus növénytermesztést a szigetvári Utód-Agro Kft., ami mellett ugyanekkora területen integrálja a környező gazdaságok termelését. Központi telephelyén szárítók, terménytárolók sora, a legmodernebb traktorok, precíziós munkagépek jelzik, hogy világszínvonalú üzemben járunk.

Cserveni Csaba agrármérnök, a családi vállalkozás vezetője, korábban a Szigetvári Állami Gazdaság kerületvezető helyetteseként hatezer hektáron irányította a növénytermesztést és a növényvédelmet. A változást 1994 hozta, amiről a következőket mesélte:

- Amikor 1994-ben megkezdődött a gazdaság felszámolása, még véletlenül sem gondoltam arra, hogy ezután ne a mezőgazdaságból éljek. Az én vágyam az önálló magángazdálkodás volt. Akkor jó lehetőségnek látszott, hogy hat kollégámmal együtt az ÁPV Rt-től béreltünk 3000 hektár földet, és hitelből megvettük az állami gazdaság vagyontárgyait, elsősorban az ingatlanokat. Három év után rá kellett jönni, hogy nem egyeznek a nézeteink: a többiek egyszerűen befektetésnek szánták a vállalkozásunkat, túl akartak adni rajta. Én viszont, mint mindig, a gazdálkodást tekintetem életcélomnak. Ezért végül eladtuk a közös céget, és békében elváltunk egymástól. Akkor végre teljesült a régi vágyam, magángazdálkodó lettem, saját gazdaságot alapítottam. A feleségem kárpótlásból származó 60 hektár földje volt az

alap, amihez még újabbakat vásároltunk, majd ehhez jöttek a földbérletek: 1999-ben már 200 hektárt művelünk. Hagyományos vetésszerkezet jellemző a gazdaságunkra: kalászosok, kukorica, napraforgó, cukorrépa. Így indult az Utód Agro Kft. Lehet, hogy sokan furcsállják ezt a nevet, talán arra gondolnak, hogy valami régi szervezet utóda, de inkább a korábbi vállalkozásomra utal, azonban más szempontból is helytálló, mert a két fiam és a családtagjaik, vagyis az utódaink szintén agrárszakemberek, és részt vesznek a mindennapi munkában.

Abban nincs nagy üzlet, ha a kombájntól viszi el a felvásárló a gabonát, de a szárító, tisztító, tároló telepek sajnos nem kis pénzbe kerülnek. Önöknél, hogyan sikerült átlépni ezt az akadályt?

- Zöldmezős beruházásként kezdtük építeni a központi telepet. A beruházás első eleme egy ezer tonnás tároló építése volt, amit 2000-ben 25%-os nemzeti támogatással, a Szigetvári Takarékszövetkezettől felvett hitellel és saját erőből valósítottunk meg. Ezt követték a gépi beruházások. Közben folyamatosan vásároltunk és béreltünk földet, mellette szolgáltatás formájában egyre szélesebb körben kezdtük szervezni a környező földtulajdonosok termelését is. A jelentős növekedés miatt égető szükség volt újabb szárítóra és további tároló helyekre, mert csak így valósíthattuk meg a teljes körű szolgáltatást. Az egykori Konzumbank hitelével került sor a második síktároló, valamint a Petkus szárító és négy gabonasiló építésére. Ezt követően az AVOP keretében egy harmadik, ötezer tonnás tárolót is építettünk. Együttesen ez már 13 ezer tonna tárolókapacitást jelent. Mindeközben igyekeztünk a földterületet is növelni, 2000-ben 400 hektár körül alakult a saját földterületünk, majd amikor a környezetünkben néhány tévesz tönkrement újabb lehetőség adódott földek vásárlására. Mindez egy társaságba összevonva ma már 1330 hektárt tesz ki.

A saját terület mellett igen erősen növekedett az integráció formájában művelt földek aránya is. Erről a következőket mondta a vállalkozó.

- Már a kezdetekkor kialakult egy termelői kör, amely bizalommal fordult hozzánk, és azóta részben, vagy egészben igénybe veszi a szolgáltatásainkat. A talajelőkészítéstől a termény értékesítéséig olyan színvonalú munkára vagyunk képesek, amilyenre ők

külön-külön nem lennének. Ezalatt elsősorban a növénytermesztési, növényvédelmi technológiát és technikát értem. A kisebb területek tulajdonosai már csak gazdasági okokból sem tudnak beszerezni olyan világszínvonalú és teljesítményű gépeket, amilyenek a mi cégünknek vannak. Nálunk követelmény, hogy a gépek a mindenkori technika élvonalát testesítsék meg. Műholdas technikával dolgozunk, a területet négyzetcentiméterre, a vetőmagot szemre, a műtrágyát, a mikroelemeket grammra pontosan adagoljuk. Ma már 1500 hektár körüli területen integráljuk ily módon a termelést.

Mind ez milyen pénzügyi háttérrel valósítható meg?

- Mindezt nem tudtuk volna véghezvinni komoly banki kapcsolatok nélkül. Az első beruházásokat a Konzumbank finanszírozta, utána a pénzügyi átalakulása miatt átkerültünk az MKB-hoz, ezt követően a Mecsekvidéke Takarékszövetkezet és a Szigetvári Takarékszövetkezet lettek a beruházások finanszírozói, illetve a forgóeszköz hitelezőink. E változtatások mögött egyetlen ok található: az ügyintéző személye. Számomra fontos a személyes kapcsolat, fontos, hogy olyan emberrel tárgyaljak a vállalkozásom pénzügyeiről, aki évek óta ismeri a tevékenységünket, és ha kell, közösen beszéljük meg egy-egy pénzügyi döntés következményeit. Ezért, amikor az ügyintéző munkahelyet változtattam, mi is mentünk vele. A pénzügyi biztonság másik fontos tényezőjének tartom a hitelgaranciát, ezért minden esetben ragaszkodtam ahhoz, hogy a hiteleket az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége garantálja. Különösen nagy biztonságot ad az olyan vállalkozásoknak, amelyek nem rendelkeznek kellő fedezetként szolgáló háttérrel. Sokszor ilyenek a dinamikusabban fejlődő vállalkozások is. Most 100 millió forint gépvásárlási és 250 millió forintos forgóeszköz hitelünk van, és a területalapú támogatás előfinanszírozását is a Szigetvári Takarékszövetkezet látja el.

A jövőről a következőket mondta Cserveni Csaba.

- Már csak a nevünkől adódóan is igyekszünk olyan stratégiát kidolgozni, amely az utódaink számára megalkalmazható jövőt jelent, amit ők is tovább fejleszhetnek. Hogy a következő uniós költségvetési ciklus mit hoz, nem tudjuk, azt azonban tudjuk, hogy csak akkor alkalmazkodhatunk bármilyen változáshoz, ha piacképes

árut állítunk elő versenyképes technológiával. Ez számunkra azt jelenti, hogy intenzív kultúrák termesztésére törekszünk, és próbálunk minél nagyobb hozzáadott értéket tartalmazó árut előállítani. A hagyományos növények, búza, kukorica, napraforgó termesztése mellett mind nagyobb jelentősége lesz a helyi adottságokat jobban kihasználó növénytermesztésnek. Ilyen földrajzi előny, hogy a kaposvári, eszéki, verőcei cukorgyárak háromszögében vagyunk. Elmondhatom, hogy a cukorgyárak valósággal versenyeznek a cukorrépánkért. Másik komoly adottságunk, hogy ezen a déli vidéken a napfényes órák száma magasabb az átlagnál, ezért a szója kitűnően megterem, nemegyszer rekordtermést takarítunk be. Ezért nagy területen állítunk elő szóját, nem csak ipari célra, hanem vetőmagként is. Az elmúlt évek nyomott gabona árai is rákényszerítettek bennünket arra, hogy a magasabb termelési értéket képviselő vetőmagtermelés irányába mozduljunk. Ez fejlődési lehetőséget jelent a szűkebb környezetünknek is, hiszen az intenzív kultúrák termesztésébe az integrált partnereket is bevonjuk, másrészt több kézi munkaeget igényel, ami komoly foglalkoztatási lehetőséget teremt a lakosságának. Ugyanakkor nekünk is fejleszteni kell, mert a jelenlegi gépeinkkel csak részlegesen tudjuk a vetőmagot feldolgozni. Azért, hogy a napraforgót és a szóját ne a tábla széléről vigyék mások a feldolgozó üzemükbe, meg kell oldanunk a feldolgozást, ami egykorszaki szárító üzem és a hozzá csatlakozó feldolgozó üzem létesítését jelenti. E területek megvalósításában is számíthatunk a pénzügyi intézetek és a garanciaszervezet közreműködésére.

„A pénzügyi biztonság másik fontos tényezőjének tartom a hitelgaranciát, ezért minden esetben ragaszkodtam ahhoz, hogy a hiteleket az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége garantálja.”

Cserveni Csaba

6

Baromfi állatjóléti támogatás

A Magyar Államkincstár (Kincstár) befejezte a baromfiágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 139/2007 (XI.28.) FVM rendelet alapján a 2017. első negyedévre benyújtott kifizetési kérelmek bírálatát. A támogatásban érintett több mint 1100 gazdálkodó részére a Kincstár összesen csaknem 2,4 milliárd forint összegű támogatást fizet ki 2017. július közepétől. A nemzeti forrásból finanszírozott intézkedés célja, hogy vissza nem térítendő támogatásban részesüljenek azok a gazdálkodók, amelyek az alapvető előírásokon túlmutató, jobb körülményeket biztosítanak az állatok számára a vágóbaromfi tartásban.

Kárenyhítési támogatás - változó fogalmi háttér

Módosult a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény. A korábbi aszályfogalom kizárólag a csapadékadatokra koncentrált, nem vette figyelembe a hőségnapokat és a légköri aszályt, amely a magas hőmérséklet miatt kialakuló alacsony relatív légnedvesség következtében megnövekedett magas párolgás miatt a növények károsodását okozza. Az új megközelítés szerint a gazdálkodók aszály esetén akkor részesülnek kárenyhítési juttatásban, ha a kockázatviselés helyén az adott növény vegetációs időszakában harminc egymást követő napon belül a lehullott csapadék összes mennyisége a tíz millimétert nem éri el, vagy a lehullott csapadék teljes mennyisége nem éri el a huszonöt millimétert. Továbbá akkor is, ha a napi maximum hőmérséklet legalább tizenöt napon át meghaladja a 31 Celsius-fokot, és így a növénykultúrában hozamcsökkenés következik be. Változott a tavaszi fagykár fogalma is. Az új definíció szerint tavaszi fagykár a téli nyugalmi periódus végét követően jelentkező tavaszi fagy miatt, a kockázatviselés helyén természetett növényben bekövetkezett olyan káresemény, amely a növénykultúrában hozamcsökkenést okoz. Ez a megfogalmazás egyértelművé tette, hogy a korábbiakkal szemben a káresemény valamennyi növényfélére vonatkozik. A kárenyhítő juttatás igénybevételének jogosultsági feltétele ugyancsak módosult. Eszerint kárenyhítő juttatás akkor jár, ha üzemi szinten az elemi káreseménnyel érintett növénykultúra vonatkozásában 15 százalékot meghaladó mértékű hozamérték-csökkenés következik be. A törvénymódosítás 2017. április 15-től hatályos, az aszály új definícióját a 2017. június 15-ét követően benyújtott kárbejelentések esetében kell alkalmazni. Ugyanakkor, az aszálykár és a mezőgazdasági árvíz kár után abban az esetben fizethető ki kárenyhítő juttatás, ha legkésőbb a tárgyév október 31-ig az aszályhelyzetről, illetve a mezőgazdasági árvíz helyzetről a földművelésügyi miniszter külön közleményt ad ki.

Támogatás kifizetés az egységes kérelmek alapján

A 2016. évre vonatkozó egységes kérelmek kifizetési határideje 2017. június 30-án járt le. A gazdálkodóknak átutalt összeg a korábban folyósított támogatási előlegekkel együtt meghaladta a 440 milliárd forintot. A kifizetett összegek jellemzően területalapú támogatások, illetve a folyó termeléshez kapcsolódó támogatások voltak.

A 2017. évre vonatkozó egységes támogatási kérelmek beadási határideje 2017. június 9-ére esett. A Magyar Államkincstár (MÁK) adatai szerint idén közel 177 ezren adtak be kérelmet, csaknem 5 millió hektárra igényeltek támogatást. A gazdálkodók kisebb része önállóan, nagyobb hányada tanácsadó cégek vagy a falugazdászok segítségével készítette el egységes támogatási kérelmét, amelyek feldolgozása már megkezdődött. A MÁK tervei szerint ebben az évben október közepétől kezdődik meg a támogatási előlegek kifizetése.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készíthető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készíthető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Garancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46,
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: konzultacio@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

7

Növekvő mezőgazdasági beruházások - kedvező kezességi háttérrel

A mezőgazdasági termelők beruházásai 2017. első negyedévében jelentősen növekedtek. A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint ebben az időszakban a mezőgazdasági beruházások volumene több mint 46 százalékkal bővült. A gazdálkodók összesen közel 65 milliárd forintot költöttek fejlesztésre. Az erősödő beruházási aktivitásban kiemelt szerepet játszottak a növekvő gép-, azon belül is traktor-, kombájn-, permetezőgép-beszerzések. Ezt a trendet támasztják alá az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) gépforgalmazási adatai is. Az idei év első három hónapjában a gazdálkodók 31 milliárd forint értékben vásároltak új mezőgazdasági gépeket, folyó áron 75 százalékkal nagyobb összegben, mint a múlt év első negyedévében. A traktorok és a gabonakombájnok értékesítése is mintegy másfélszeresére nőtt. Összesen 735 darab traktort vásároltak a termelők, 56 százalékkal többet, mint az előző év azonos időszakában, minden méretkategóriában bővült az értékesítés. A gabonakombájnokból 35 darabot állítottak üzembe a gazdálkodók (+46 százalék). Jelentősen emelkedett, több mint másfélszeresére bővült a vető- és ültetőgépek, valamint a talajművelő gépek értékesítése.

Az első negyedévi beruházási növekedés elsősorban a mezőgazdasági termelés 2016. évi kedvező alakulásának, az agrártámogatások által biztosított kiszámítható finanszírozásnak, így a gazdák javuló pénzügyi helyzetének, a vidékfejlesztési pályázati rendszer

előrehaladásának, a Növekedési Hitelprogram által nyújtott kedvező finanszírozási lehetőségnek és az alacsony piaci kamatoknak köszönhető. A beruházások bővülésének hatására javul a mezőgazdasági termelés technológiai színvonala, és ennek köszönhetően hatékonysága, ami tovább növeli a gazdálkodók versenyképességét és jövedelmét.

A Földművelésügyi Minisztérium várakozásai szerint a mezőgazdasági beruházások növekedése egész évben folytatódik. Ehhez kedvező háttérrel biztosít a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének emelkedése, a nemzetközi agrár-részipiaci válságokból történő fokozatos kilábalás, az uniós és hazai agrártámogatások folyamatos kifizetése, a teljes egészében meghirdetett vidékfejlesztési program pályázatainak gyorsuló elbírálása, illetve a pályázati projektek tömeges megvalósítása. Az alacsony vállalati hitelkamatok, valamint az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) intézményi kezességvállalásának rendkívül kedvező feltételei is serkentő hatással vannak a mezőgazdasági beruházások további emelkedésére. A Vidékfejlesztési Program fejlesztéseinek megvalósításához az elnyert támogatási összegben felül többnyire támogatás-előfinanszírozási hitel, beruházási hitel, a működtetési szakaszban pedig forgóeszközhitel igénybevétele válhat szükségessé. Az AVHGA kezességvállalása valamennyi esetben igényelhető.

Innovatív agrárprojektek támogatása

A Vidékfejlesztési Program keretében benyújthatók a támogatási kérelmek az „Innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása” című, mintegy 25 milliárd forint támogatási keretösszegű felhívásra. Támogatásban részesülhet az innovációs operatív csoportok létrehozása és működtetése, illetve a legalább öt tagból álló konzorciumok innovatív projektjeinek megvalósítása. A cél, hogy olyan új fejlesztések valósuljanak meg, amelyek hozzájárulnak a mezőgazdasági termelés javításához, illetve a szigorodó környezetvédelmi feltételeknek való megfeleléshez. A létrehozásra kerülő támogatott Agrár-Innovációs Operatív Csoportok az alábbi területeken tevékenykedhetnek: mezőgazdasági termelés, élelmiszer-feldolgozás és borászat, rövid ellátási lánc, erdőgazdálkodás. Az innovációs csoport az alábbi fő kritériumoknak kell, hogy megfeleljen: a célterülettel foglalkozó gazdálkodókat, kutatóhelyeket, szaktanácsadókat tömörít; abban legalább öt gazdasági

tevékenységet folytató - jogilag egymástól független - természetes vagy jogi személy vesz részt; a tagok legalább 40 százaléka az adott ágazatban gazdálkodik. A csoportnak projekttervet szükséges kidolgoznia és megvalósítania. Az innovációs csoportok létrehozását 100 százalékos intenzitással támogatják, és egy-egy csoport legfeljebb 150 ezer eurónak megfelelő forintot nyerhet el. A felhívás keretében kizárólag olyan beruházás valósítható meg, amely innovatív projektnek minősül. A mezőgazdasági termeléssel, a borászattal és az élelmiszer-feldolgozással kapcsolatos innovatív fejlesztésekre egyéni beruházás esetén legfeljebb 206 ezer euró, kollektív beruházás megvalósításakor 1 millió 30 ezer euró igényelhető, a támogatás mértéke az összes elszámolható költség 50-60 százaléka. Az erdőgazdálkodáshoz kötődő beruházások maximális támogatási összege egyéni beruházás esetén 112, kollektív fejlesztés esetén 560 ezer euró, amely az összes elszámolható költség 40-60 százaléka lehet. A támogatási kérelmeket 2017. november 30-ig lehet benyújtani.

Agrár-környezetgazdálkodási támogatás

A Vidékfejlesztési Programban először 2015-ben került kiírásra agrár-környezetgazdálkodási (AKG) pályázat. Az akkor megítélt teljes támogatás végül is meghaladta a 158 milliárd forintot. A többszörös túljelentkezés miatt ugyanis az eredeti keretösszeg megemelésre került, de a támogatásról sok állattartó, illetve szőlő- és gyümölcsültetvényes így is lemaradt. Ezért 2016-ban újabb AKG-pályázatot jelentettek meg, amely 40 milliárd forint támogatási összeget kínál fel a gazdálkodóknak.

A második AKG-pályázatra több mint 4400 támogatási kérelem érkezett be, csaknem 80 milliárd forint támogatási igénnyel. A jelentős forrásigény miatt ez utóbbi támogatási keretet is megemelték: 40-ről 68 milliárd forintra. A tervezettnek megfelelően 2017 júniusában megszületett döntés az újabb AKG-pályázatokról. A kérelmezők kb. 90 százaléka kedvező elbírálásban részesült. A nyertes pályázók kérelmei az ügyfélkapujukon „jövőhagyott” státuszba kerültek, és a támogatói okiratokat elektronikus úton folyamatosan kapják meg.

A Vidékfejlesztési Program aktuális pályázati kiírásai

- Kertészet korszerűsítése - ültetvénytelepítés támogatására öntözés kialakításának lehetőségével
- Gyógynövény termesztés
- Mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése
- Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó és időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházások támogatása
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Élőhely fejlesztési célú nem termelő beruházások
- Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése
- Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése
- Innovációs operatív csoportok létrehozása és az innovatív projekt megvalósításához szükséges beruházás támogatása
- Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- Jégesókar megelőzésére szolgáló beruházás
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának ex situ vagy in vitro megőrzése, továbbá a genetikai beszükülést megelőző tanácsadói tevékenységek támogatása
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködési
- Erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése
- Erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- Erdősítés támogatása
- Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Egyedi szennyvízkezelés

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)
Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Babka Henriett | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Central Europe Zrt. 2600, Vác Nádás utca 8., felelős vezető: Borbás Gábor